

Oskar Kolberg

Oskar Kolberg - kompozytor i folklorysta o najbogatszym dorobku w dziewiętnastowiecznej Europie – utrwalił, w wydanych za życia 33 tomach monografii regionalnych, wierny obraz polskiej sztuki i kultury ludowej. Uważał on, że zachowanie tradycji, stworzy fundament sprzyjający odrodzeniu Polski. Kolbergowska dokumentacja, tak pod względem ilościowym, jak i koncepcyjnym, nie ma precedensu w ówczesnym ludoznawstwie; ujawnia to już tytuł serii: Lud, jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni muzyka i tańce.

Zapisy muzyki i tekstów folkloru, ukazane w kontekście życia i kultury wspólnot lokalnych, do dziś wykorzystywane są przez kompozytorów, nauczycieli muzyki, muzyków folkowych, zespoły amatorskie, wreszcie przez badaczy i wszystkich pragnących poznać kulturę wsi polskiej XIX wieku.

W ciągu półwiecza pracy, prowadzonej w latach 1839–1890 i obejmującej tereny całej przedrozbiorowej Rzeczypospolitej, Kolberg zgromadził gigantyczne archiwum dokumentujące wszelkie aspekty szeroko rozumianej kultury tradycyjnej, w tym zapisy muzyki, co w jego czasach było zjawiskiem niezmiernie rzadkim. Kolberg pozostawił 33 tomy wydanej za życia dokumentacji folkloru ziem Rzeczypospolitej Obojga Narodów, drugie tyle pozostawiając w tzw. tekach kolbergowskich. Za ową dokumentacją, nie mającą precedensu pod względem rozmiaru i charakteru, stała oryginalna koncepcja całościowego, wiernego utrwalania kultury duchowej, społecznej, materialnej i artystycznej konkretnych wspólnot lokalnych oraz regionalnych, głównie historycznych ziem Rzeczypospolitej. Wydawanie Dzieł Wszystkich Oskara Kolberga – tj. reedycja wydań XIX-wiecznych i edycja materiałów rękopiśmiennych – dobiega końca jako rezultat przeszło półwiecznej pracy zespołu wielu specjalistów. Przedsięwzięcie to było jednym z pomników obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego (uchwała Rady Państwa, 1960).

Oskar Kolberg (którego ojciec Juliusz, inżynier-geodeta i zasłużony dla Polski kartograf był z pochodzenia Niemcem, a matka Karolina Mercoeur miała korzenie francuskie), młodszy kolega Fryderyka Chopina, całe swe życie, także karierę kompozytorską, poświęcił dla dokumentacji kultury ludowej swej przybranej ojczyzny. Wierzył bowiem, że Polska kiedyś się odrodzi właśnie dzięki pielęgnowaniu swej kultury, której jednym z fundamentów jest ludowa tradycja duchowa i artystyczna. Pragnął się do tego przyczynić swym talentem i

trudem całego życia. Jego marzenia się ziściły - winniśmy mu wdzięczność i uznanie. Jego kolosalna praca - skarbnica wiedzy o naszej przeszłości - powinna być lepiej znana oraz wykorzystywana, a jego idee dotyczące ożywiania tradycyjnej kultury duchowej – rozwijane. Polska muzyka, kultura i tożsamość zawsze kształtowały się poprzez obecność tradycji rodzącej patriotyzm otwarty na Europę i cały świat. Dzieło Oskara Kolberga stanowi źródło stale żywej inspiracji dla nauki oraz sztuki amatorskiej, masowej i profesjonalnej, łączącej ludzi ponad wszelkimi podziałami (oprac. KDK/ZKP).